

Základní škola a mateřská škola Stěžery

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Základní škola a mateřská škola Stěžery

Ředitelka školy: Mgr. Jaroslava Pavlů

Vychovatelky: Vlasta Žampová, Jitka Boučková

Charakteristika, umístění, vybavení ŠD

Školní družina je součástí základní školy, nachází se ve školní budově. Děti mohou využít k pohybovým aktivitám tělocvičnu TJ Sokol Stěžery a školní zahradu. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně, je zajišťován pravidelný pitný režim. Materiální podmínky jsou dobré.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovanými odborníky. Vychovatelky mají odbornou kvalifikaci – vysokoškolské a středoškolské pedagogické vzdělání

Podmínky přijímání do ŠD

Děti jsou přijímány do ŠD na základě přihlášky. O přijetí rozhoduje ředitelka školy. Pro přijetí do školní družiny se postupuje podle těchto kritérií – věk žáka, bydliště, umístění mladšího sourozence u dojíždějících žáků.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno za úplatu dle pokynů ředitelky školy.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích pořádaných školou.

Podmínky docházky do ŠD jsou stanoveny ve vnitřním řádu. Každý den, i při nepříznivém počasí, chodí žáci ŠD na vycházky nebo na zahradu a na hřiště. Proto děti musí mít oblečení a obutí (i náhradní), aby si mohly v terénu svobodně hrát.

Bezpečné prostředí žáků je zajištěno:

1. bezpečnostními předpisy (instrukce)
2. hygienickými předpisy
3. vnitřními dokumenty školy

Vychovatelky seznamují žáky se zásadami bezpečného chování účastníků silničního provozu. Při hrách v přírodě a uvnitř školy se žáci učí respektovat a dodržovat stanovená pravidla, vzájemně si pomáhat, hrát fair play.

Sportuj ve škole

Ve školním roce 2019/20 naše škola pokračuje v projektu MŠMT „Sportuj ve škole.“ Cílem je motivovat žáky 1. – 2. ročníků ZŠ k pohybu a začleňovat tyto činnosti do režimu školní družiny.

Projekt nabízí dětem prožitek z pohybu a napomáhá vytvoření trvalého kladného postoje ke sportu a zároveň podporuje zdravý životní styl. Činnosti budou probíhat ve dvou skupinách, které povede pan učitel Radek Martinec.

Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny děti i dospělé příjemný a napomáhal vytvářet vhodnou přátelskou atmosféru. Respektujeme především individuální schopnosti a dovednosti žáků. Od začátku docházky do ŠD rozvíjíme schopnosti dětí se rozhodovat a hodnotit.

Spojení žáků různých věkových skupin a různého mentálního vývoje se osvědčuje jako výhoda (starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším). Všechny děti vedeme k tomu, aby respektovaly jeden druhého. Spolupracujeme s rodiči, snažíme se vyhovět jejich požadavkům. Dbáme na integraci u dětí vyžadujících speciální péči.

Paní vychovatelka J. Boučková se ve své práci zaměřuje na literárně-dramatickou a výtvarnou výchovu. Paní vychovatelka V. Žampová se věnuje zase více pracovní a tělesné výchově. Odborné znalosti si budou obě vychovatelky nadále prohlubovat v akreditovaných kurzech a samostudiem. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti.

Všem žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní individuální pozornost.

Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ CÍLE

Rozvoj osobnosti člověka.

Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1. stupně)

Pochopení a uplatňování zásad demokracie – ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE (každý má svá práva, ale i povinnosti)

Utváření národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.

Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů.

Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana.

Dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví.

Projekt Podpora ZŠ a MŠ Stěžery II

Regionální číslo CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_063/0010702

Ve školní družině budou probíhat tyto aktivity:

Podpora nových metod ve výuce – rozvoj dovedností v ICT

Propojení teoretické výuky s praxí, zapojení odborníků do výuky (2 projektové dny v ŠD a 2 projektové dny mimo ŠD)

Klub zábavné logiky a deskových her

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (CIS knihovna, obecní úřad, požární zbrojnice). Orientace v prostoru a čase, odhad vzdálenosti. Beseda o historii naší vsi.

Bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách, dopravní výchova.

Kompetence občanské, sociální, personální.

2. Lidé kolem nás

Rodina a domov kde žijeme. Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimoslovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti zhlédly, slyšely). (Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální).

3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit).

Malý čtenář – Chvilky s knihou (četba vychovatelky, četby dětí - knihy podle svého výběru)

4. Rozmanitosti přírody

Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody. (Kompetence k učení.)

Projekt: Voda a vodní zdroje (ochrana, péče a zmapování vodních zdrojů, šetření s vodou)

5. Člověk a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, péče o zdraví a poučení o nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Besedy na toto téma, v rámci prevence plavání, nové pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu, dodržování pitného režimu. (Kompetence komunikativní, sociální, personální, občanské).

6. Pohyb a výživa

Podporovat fyzické, duševní a sociální zdraví: tělovýchovné chvilky, zdravotní cvičení, dostatek čerstvého vzduchu a pohybu, pitný a stravovací režim, zdravé sebevědomí, komunikace a řešení problémů. Vychovávat děti k pocitu sounáležitosti.

V oblasti výživy se zaměřit na zásady životosprávy, zdravou výživu, pitný režim, základní hygienické návyky při stolování.

Evaluační systém

Rozbor a hodnocení výchovně vzdělávací činnosti je prováděn na pedagogických radách. Zpětnou vazbu na klima v ŠD získáváme od žáků a jejich rodičů.

Umění a kultura

1. Výtvarná výchova

Vytvářet a zafixovat u žáků v průběhu několikaleté docházky do ŠD kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky – krásna, vnímání světa a okolí tvořivě, citlivě. Umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky. Umění se vyjádřit jazykem – dramatická výchova, obohacení emocionálního života. (Kompetence komunikativní).

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělání.

1. KOMPETENCE K UČENÍ: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učením.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE: ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

4. SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. ČINNOSTÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá své osobní zdraví i druhých. Učí se respektovat sociální a kulturní prostředí různých etnik a sociálních skupin. Učí se vážit si tradic a kulturního dědictví našeho národa. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

6. KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ VE ŠK. ROCE 2019/2020

Plán je rozvržen do **4 bloků** na **4 roční období: podzim, zima, jaro, léto**. Je realizován jako celoroční hra pro děti obou oddělení pod názvem:

PUTOVÁNÍ S JEŽKEM A KRTEKEM

Motivace: (příklad) Děti, o prázdninách přišel do ŠD dopis z lesa. Chce se s Vámi seznámit ježek, krtek...., celý rok si hrát, učit poznávat přírodu, okolí školy, zajímavé osobnosti, co dělat ve volných chvílích, sportovat, plnit různé úkoly a jak se stát tím správným děvčetem a chlapcem. Paní vychovatelky odepsaly a teď je na vás, zda ježkovi, krtkovi odepíšete i vy?....

1. blok – PODZIM září, říjen, listopad 2019

ÚKOLY: plní se průběžně po celý rok, jsou určeny pro věkovou kategorii dětí 6 – 10 let.

- 1. Namalujeme nebo vyrobíme ježka a krtečka, charakteristika obou zvířátek, vyprávění, vytvoření vlastního příběhu.**
- 2. Na vycházkách budeme poznávat okolí, významné budovy, orientovat se v čase, prostoru a znát pravidla silničního provozu. (kom.č.1.,4.)**

3. **Zahrajeme si hry, ve kterých se vzájemně poznáme, osvojíme pravidla společenského chování. (k.č.2.)**
4. **Naučíme se správně využít svůj volný čas. (kom.č.6.)**
5. **Ježek a krtek nás zavedou do přírody, kde bydlí s ostatními zvířátky, ptáky. Budeme pozorovat změny, chránit přírodu a nasbíráme zvěři žaludy, kaštiny a odneseme je společně do lesa. (kom. č. 1.)**
6. **Budeme pečovat o své zdraví, hygienu, jíst ovoce a zeleninu, hodně pít, otužovat se, cvičit, hrát každý měsíc novou hru v tělocvičně. (kom.č.5.)**
7. **Zaměříme se na tvoření z keramické hlíny ve spolupráci s keramickým kroužkem, vedeným paní Horáčkovou. Zorganizujeme podzimní výstavu z přírodnin. Budeme si hrát divadlo. (kom.č.3.)**
naučíme se písňe na téma: podzim, zvířata, příroda.

Náměty činností v průběhu podzimu:

Všechny výchovné složky se budou prolínat: **společensko-vědní, přírodovědná, estetická, pracovní, tělovýchovná, hudebně-pohybová.**

Poučení o bezpečném chování při hrách, orientace v okolí školy, prostoru, čase, malujeme dopravní prostředky, modelujeme, stavíme svůj dům, pokoj, vyrábíme ježka a krtka, vycházky do přírody - určujeme, poznáváme, pozorujeme odlet ptactva, poznáváme ovoce a zeleninu. Hrajeme podzimní hry-bramborová štafeta, jiné hry v komunitním kruhu, pohybová hra v tělocvičně nebo na hřišti, didaktické hry a kvízy – námět podzimu, vyrobíme draka. Cvičíme relaxační cviky.

Optimální pohybový režim ve školní družině:

chůze, pobíhání, hry, průlezky, rychlý běh, soutěže, kondiční cvičení, běh do schodů, běh do kopce, běh na 50 metrů, běh na 300 metrů, základy lehké atletiky.

Formy pohybových aktivit:

ranní cvičení, tělovýchovné chvílky, protahovací cvičení a tanec s hudbou, cvičení s drobným náčiním a míči, prvky jógy, fotbal, vybíjená.

- Sportovní dny, sportovní soutěže, turnaje

- Nástěnka se sportovní tematikou (fotografie, diplomy, rekordy, ukázky cvičení)

Doporučená literatura: 366 příběhů z přírody a ještě něco navíc (A. M. Dalmaisová, nakl. Egmont), Ekologická výchova v mateřských školách, Atlasy ptáků a zvířat, 1000 her V. Zapletala....

Celodružinové akce:

Září

- výstava prací dětí ŠD v prostorách školy a školní družiny (propagace zájmové činnosti)
- návštěva zahrad místních zahrádkářů
- výroba kytic z barevných papírů na zahrádkářskou výstavu, návštěva této výstavy
- seznámení dětí se zdravou výživou - ovoce, zelenina
- vycházky po okolí Stěžer
- sportovní soutěže v běhu
- zajištění organizace šk. roku, projednání celoročního plánu ŠD, spolupráce s učiteli, účast na třídních schůzkách
- „Dýňohraní“ – výzdoba před ZŠ
- návštěva knihovny
- návštěva mateřské školy
- pobyty v tělocvičně – především v zimním období a v případě nepříznivého počasí
- zahájení sběrové akce – starý papír

Říjen

- hry na školní zahradě, v dětském koutku na hřišti
- akce "Šikovný kuchař" - ovocné nápoje, bylinné čaje, ovocné saláty
- dentální prevence "Veselý kartáček"
- výroba ovocných koktejlů
- procházky po Stěžerách a okolí spojené se zájmovými činnostmi
- tělovýchovné chvíle během různých zaměstnání

- estetická výchova : malba podzimní přírody, kresba stromů, vnímání podzimních barev

- hudební činnosti : sólový a sborový zpěv lidových i umělých písní, hry se zpěvem, poslech hudebních hádanek i vážné hudby na relaxaci

Listopad

- výtvarná soutěž (ježek a krtek na podzim)

- vycházka do lesa, pozorování přírody

- vyrábíme z přírodních materiálů

- hudební odpoledne

- příprava krmítka na zimu

- činnosti konané ve prospěch kolektivu – úprava ŠD, výzdoba prostoru ŠD, soustavná péče o pořádek

- PD návštěva interaktivního muzea Emila Holuba v Holicích

2. blok – ZIMA prosinec 2019, leden 2020, únor 2020

Náměty činností:

Poučení o bezpečném chování v zimě, pozorování ptáků v zimě, život okolo ptačí budky a co do krmítka, která zvířata spí v zimě, výrobky z přírodnin a přírodních materiálů, zimní hry na sněhu, hra na lékaře – dramatizace různých situací, umět ošetřit drobná poranění, beseda o knihách, práce s papírem – barevné čtverečkování, vánoční ozdoby, drobné dárky z papíru, vystřihování. Učíme se nové hry v tělesné výchově. Sledování přírodovědných pořadů a pohádek.

Celodružinové akce:

Prosinec

- vycházky, střídání pomalé a rychlé chůze

- výroba křížal

- akce "Večery pod lampou" - účast s vánočním programem

- nácvik vánočních koled, společné zpívání
- Mikuláš, čert, anděl - výrobky
- výroba vánočních přání, dopis Ježíškovi
- vánoční zvyky, tradice - beseda
- vánoční besídky
- zimní výzdoba – práce dětí

Leden

- účast ve výtvarných soutěžích
- příprava ovocného salátu
- volné hry dětí dle výběru (stolní, společenské, tvořivé)
- zimní stavby, legrační sněhulák – na zahradě
- stavíme iglů ze sněhu
- bobujeme, sáňkujeme, koulujeme se
- vyšlapávání obrazců ve sněhu
- vyprávění o vlastních zážitcích dětí

Projekt ICT – Využití ve vzdělávání (fáze přípravy k realizaci)
Klub deskových her a zábavné logiky

Únor

- návštěva Stěžerské knihovny – beseda o knize
- příprava slavnostní tabule - seznámení dětí s vhodnými a nevhodnými potravinami, cvičíme se ve správném stolování
- Krtek a kalhotky, Ježek a zvířátka – animované filmy pro děti
- přírodovědná soutěž ve všech odděleních. Co nás naučil při svém putování ježek a krtek?

- PD masopustní průvod obcí v maskách (ve spolupráci se školou)
- pravidelné vycházky, ježdění na bobech, koulování, hry se sněhem
- otužování

3. blok – JARO březen, duben, květen 2020

Náměty činností:

Vycházky okolní přírodou, pozorování změn, určování jarních květin, rozhovory o počasí – koloběh vody v přírodě, zvířata a jejich mláďata, symboly Velikonoc – tradice, pracovní a výtvarné techniky – výrobky, písničky o jaru, hry, Ekologická výchova – ochrana přírody – akce v terénu, povídání o oblékání, jak se mění šatník s ročním obdobím, hra na řemeslníky – profese rodičů, známých (např. pekaři – jejich produkty, modelování), poznáme ptáky, kteří přiletěli z teplých krajín, sportujeme na školní zahradě, netradiční závody ke Dni dětí, poznávání a rozlišení nejběžnějších stromů. Výstava výrobků z keramiky.

Celodružinové akce:

Březen

- jarní přírodovědné vycházky, tematicky zaměřené: příroda se probouzí ze zimního spánku
- vystřihujeme obrázky různých jídel z časopisů a třídíme je na zdravá a méně zdravá, tvoříme koláže
- hry v jarní přírodě – pohybové hry na čerstvém vzduchu, skákání panáka, švihadla, míče
- jarní výzdoba ŠD, výtvarná činnost – první jarní květiny
- PD historie Stěžer – beseda s obecním kronikářem panem Kučerou v ŠD

Duben

- účast na akci v rámci ekologické výchovy
- vyprávíme si o lidském těle
- beseda na téma – velikonoční tradice a zvyky – pomlázky, kraslice

- dopravní výchova – značky, chování při jízdě na kole v silničním provozu, poučení o bezpečnosti
- sportovní hry v přírodě – „Krték a ježek závodí“
- zpívání o jaru

Květen

- účast na výtvarných soutěžích
- prohlížíme si knihy o vaření - kuchařky
- dopravní výchova (výbava kola)
- častý pobyt venku – zdravotní výchova, správné dýchání, držení těla, hygienické návyky
- příprava na atletické závody – hod, skok, běh na krátké a dlouhé tratě
- atletické závody
- PD návštěva Ekocentra Orlice v podorlickém skanzenu Krňovice

Blok – LÉTO červen 2020

Náměty činností:

Základy lehké atletiky. Přírodovědné vycházky s cílem poznat nejznámější ptactvo, nejběžnější rostliny. Četba knih o přírodě - Ferda mravenec (O. Sekora), pozorování hmyzu. Poučení dětí o bezpečnosti při koupání, opalování, bouřce, sběru lesních plodin. Slavnostní ukončení docházky dětí do ŠD, vyhodnocení, odměny, konec putování s ježkem a krtkem, poučení o bezpečném chování dětí během letních prázdnin.

Celodružinové akce:

Činnost školní družiny je spojena se společnými akcemi ZŠ.
Slavnostní vyhodnocení práce ve školní družině.

S platností od 1. 9. 2019

Podpis zhotovitele programu :

Vlasta Žampová
Jitka Boučková